

'לקוברו בין רשעים גמורים' (במאירי ובראב"ד (איס"ב ב,ו) העתיקו: **רשעים חמורים**) –
 'פירשו התוס', והוא עיקר, לקוברו אצל רשע כמותו שהוא בעל עבירה הרבה לפי שאין קוברים רשע
 אצל צדיק. ומה שנוהגין העשירים לקנות מקום חשוב לקברו כדי להיות שוכבים אצל צדיק, לפי הסברא
 יוצא שכרם בהפסדם כי אולי אינם ראוים לכך ויענשו כי צר ורע לצדיק שישכוב רשע או שאין הגון
 אצלו, ממעשה דאלישע יוכיח – על כך צריך ראות היטיב אם לא שידי בעלי כיסים תקפה עלינו/ (לשון
 מהרש"ל).

ע"ע יו"ד שסב,ה; אגרות משה יו"ד ח"ד נו.

דף לג

'במאי קמיפלגי באיסור כולל ואליבא דר' יוסי...' קשה, הלא בר קפרא אמר משום שהותרה לכל
 ולא משום שאין איסור חל על איסור. ויש לומר, אמנם בר קפרא דן מעצמו טעם לדברי רבי [כלשון
 דלעיל 'התחיל רבי חייא / בר קפרא לדון'], אבל מחמת סתירת השבועות של רבי חייא ובר קפרא, והלא
 ודאי לא שיקר אחד מהם במה ששמע מרבי – על כרחנו ליישב סתירת השמועות במחלוקת תנאים
 בענין איסור חל על איסור (עפ"י רשב"א, וע"ע בריטב"א ובמאירי). ובתוס' ישנים מובא שהטעם דלעיל אינו
 עיקר שהרי אפשר לומר לשני צדדים.

ולפי המסקנא שנחלקו בחלות איסור על איסור בבת אחת, יש לקיים הטעם שאמרו עם הטעם המבואר
 בגמרא ושניהם משלימים זה את זה, שהואיל והותרה השבת במקדש, לכך אין איסור זה חל על איסור
 זרות שלא הותר. ורבי חייא אינו סובר סברא זו מפני שלא הותרה שבת אלא אצל כהנים (כן משמע בתוס'
 ד"ה בר קפרא).

ומשמע לפי זה שאם קדם האיסור שהותר, כגון שנטמא ואח"כ נעשה בעל מום – מודה בר קפרא שחייב משום טומאה.

אי נמי שחתך אצבעו בסכין טמאה. התוס' העמידו כשבנגיעת הסכין נעשה המום, כגון שהיתה אצבעו
 חתוכה עד משהו האחרון. ואולם בריטב"א משמע שאף על פי שקדמה הנגיעה למום הואיל ומעשה אחד
 הוא ותוך כדי דיבור – הרי זה 'בת אחת'.

– הקשה מהרש"ל, מדוע לא אמרו שנטמא ואחר כך ארע בו מום, שהרי טומאה הותרה בציבור ואם כן
 שני האיסורים באו בבת אחת, בשעה שנעשה בעל מום.
 ותירץ שאינו סובר 'הותרה' אלא 'דחוויה' [והרי רבי יוסי סובר להדיא בפסחים (עח) טומאה דחוויה בציבור,
 וכאן אליביה קיימינן. קרני ראם], וכל שיש כהן טהור אסור לעשות בטומאה הלכך נחשב שאיסור טומאה
 קדם [ואעפ"י שאם עבד בטומאה לא פסל, מכל מקום לכתחילה אסור (וי"א שפסל. ע' מרכבת המשנה ביאת
 מקדש ד,ז; חז"א אה"ע קלט,ג – בדעת הרמב"ם)].

ומהרש"א תירץ כיון שנטמא קודם שנעשה בעל מום והיה בר עבודה בטומאתו בקרבן ציבור לכולי
 עלמא, היאך יחול עליו שוב איסור טומאה משנעשה בעל מום [ואינו דומה לזר ששימש בשבת כשהביא
 שתי שערות, וכן בעל מום שנטמא ואח"כ הביא שתי שערות, שמעולם לא היה בר עבודה בטומאתו].
 ובקרני ראם פקפק בסברא זו.

'אלא לבר קפרא למה ליה לאשתבועי' שאם כדי להוציא מסברת רבי חייא בר פלוגתתו, די בדיבור
 קל ואין צריך שבועה (עפ"י ריטב"א).

(ע"ב) 'ואי בקבלה והולכה טלטול בעלמא הוא' – מרש"י משמע [לפי הגירסה שלפנינו 'אין כאן שבות'. אבל מהר"י לנדא הגיה: שבת] שאין כאן איסור כלל, אף לא משום מוקצה, מפני שהדם ראוי לעשות בו מצוותו. ואולם התוס' (בסוכה מב:) נוקטים שכל כגון זה, דבר שאין בו שימוש אלא למצוה הרי הוא נידון כמוקצה (ע' בענין זה במובא בסוכה מב: ובשבת קכד).

'אי בהקטרה והאמר רבי יוסי הבערה ללאו יצאתה...' לכאורה קשה הלא בהקטרה מתחייב גם משום מלאכת בישול [וכמו שהביא רעק"א בגליון הש"ס מהירושלמי בשבת], ואם כן הלא שייך לדון אין איסור חל על איסור משום מלאכה זו.

ויש מי שכתב שאעפ"י שחייב משום בישול אין שייך לדון על איסור חל על איסור, כיון שהחייבים אינם באים על אותו מעשה, כי חיוב זרות חל משעה שמושל האור במקצת הבשר [כדין מצות הקטרה בהכשר – ע' מנחות כו: ובזבחים קט], ואילו חיוב בישול בשבת אינו חל עד שייצלה כשיעור גרוגרת, ולכן לא דנה הגמרא אלא משום חיוב הבערה שהוא בא עם זרות כאחת (עפ"י באר יצחק כב).

ויש מי שפקפק בסברה זו כי אמנם לא חל חיוב משום 'מבשל' אלא כשנצלה כגרוגרת אך מעשה האיסור שעליו הוא מתחייב, הוא מעשה ההעלאה על המזבח, והצליה אינה אלא בגדר תנאי לחיוב אך עיקר מעשה העבירה היא ההעלאה, וכיון שעל מעשה זה הוא מוזהר ועומד משום זרות, שייך לדון משום אין איסור חל על איסור שלא יתחייב משום שבת (עפ"י הר צבי).

ונראה בדעת הבאר-יצחק שאף על פי שודאי מי שהעלה בשר סמוך לשבת ונתבשל בשבת אינו חייב כלום שהרי לא עשה מלאכה בשבת, אבל כל שעשה מעשה בשבת ושם איסור חל עליו רק שאינו מתחייב עליו משום אין איסור חל על איסור [והלא נקבר בין רשעים גמורים], אם כן די בהמשך הפעולה כדי לחייבו, כי גם תוצאת הבישול היא מוגדרת כ'מחייב' ולא רק כ'תנאי' בחיוב. ובמנחת-חינוך (רחצ, יד) נקט בסברה פשוטה שאם הדביק פת בתנור סמוך לצאת השבת ונאפתה בחול – פטור, כי אין חיובו על הפעולה בלבד אלא גם על התוצאה. ואפשר שגם החולקים על המנחת-חינוך (ע' רש"ש שבת עג ועוד) ומחייבים על המעשה גם כשהתוצאה היתה בחול, מ"מ מודים כיון שעשה מלאכת איסור, יכול לחול החיוב בשעה שנצלה כגרוגרת.

'בשחיטת פרו של כהן גדול'. ולפי זה מתפרש 'בשבת' – ביום הכפורים שנקרא שבת. ומיושבת הלשון 'חייב שתי' בשופי; שתי מלקיות, משום זרות ומשום יום הכפורים [שאינן לפרש שתי חטאות, שאין חטאת באיסור זרות], ודומיא דבעל מום טמא וזר שאכל מליקה – שאילו בשבת בראשית הלא אין בה מלקות לפי מה שאנו נוקטים לאו שניתן לאזהרת מיתת ב"ד אין לוקים עליו.

זמפרישין אותן שלשה חדשים שמא מעוברות הן' –

'שאל החכם חנניה שבתי הספרדי, באשת ישראל שנאנסה ונתעברה, אי נאסרת על בעלה מצד מעוברת חבירו ולא ישא מינקת חבירו. ואמרתי לו דכיון שאמרו לא ישא מעוברת חבירו ולא ישא מינקת חבירו, היינו שלא ישא אבל לא שתצא, ואף על גב דאם נשא מעוברת ומינקת חבירו תצא, היינו שנשאת באיסור דלא אהנו מעשיו, מה שאין כן כשהנשואין היו בהיתר גמור לא שמענו חיוב להוציא, ואין מוסיפין על הגזירה'.

ויש מי שרצה להוכיח שמותרות לבעליהן ממה שכתב רש"י שלאחר שלשה חדשים חוזרות לבעליהן, הרי שלא אסרום על הבעל. אך אין זו ראייה, כי יש לומר שלאחר שלשה חדשים הוברר שאין היא מעוברת ולכך מותרת, אבל במעוברת אין ראייה.

ולעיקר הנידון, ה'ברית יעקב' אסר וה'אור שמח' (גירושין יא, כו) התיר. וצריך עיון (הר צבי).

להלכה בכל אופן חל איסור אחד על חברו, שאיסור אשת אח חל על איסור אחות אשה משום 'איסור מוסיף', ואיסור אחות אשה חל על אשת אח משום 'איסור כולל' (מאירי; מהרש"ל. וכן נראית דעת הרמב"ם).

דפים לב – לג

נג. האם איסור חל על איסור באופנים דלהלן?

- א. באיסור כולל.
- ב. באיסור מוסיף.
- ג. בבת אחת.
- ד. הבא על חמותו שהיא אשת איש.
- ה. זר ששימש במקדש בשבת.
- ו. בעל מום ששימש בטומאה.
- ז. זר שאכל מליקה.

א. איסור כולל (= איסור מורחב, שכולל מושאים נוספים באיסורו) – לרבי שמעון אינו חל על איסור, ולרבי יוסי – אין הדבר מוסכם; לרבי יוחנן ולרבי אבהו לא חל אלא לקוברו בין רשעים גמורים כנ"ל, ולבר קפרא ורבי חייא – חל. ורב אשי הסיק (ערשב"א) שלא נחלקו לענין חיוב אלא לענין לקוברו בין רשעים גמורים (ערמב"ן).

לרבי מאיר איסור חל על איסור בכולל (כדלהלן לד. וכן דעת חכמים בברייתא ד"ש אוכל אכילה אחת. וכן פרש רב לסתם מתניתין להלן. וע' חולין קא).

א. כתבו התוס' שאיסור קל אינו חל על איסור חמור לרבי יוסי אפילו בכולל (ע"ע בשער המלך הל' איסורי ביאה דף סד ע"א).

ב. עוד מבואר בתוס' שאיסור הכולל בשם אחר [כגון אשת איש ונעשית חמותו, שנאסר בשאר קרובותיה בשם אחר], דינו שנוי במחלוקת האמוראים האם נחשב איסור כולל אם לאו [ואולם איסור אכילת קדשים ואיסור עבודה נחשבים כשם אחד לענין זה, ששניהם נאסרו בלשון קריבה]. והרמב"ן בשם הראב"ד חולק וסובר שנחשב ל'איסור כולל' גם בשני שמות (ובמרכבת המשנה כתב בבאור דברי הראב"ד בהשגות (ביא"מ ט, יב) שאין זה 'כולל', ואפילו באיסור טומאה בקדשים באכילה ובעבודה). וכן משמע בריטב"א.

ואף להתוס', יש מי שכתב שלחכמים החולקים על רבי יוסי באשת איש ונעשית חמותו, נחשב זה לאיסור כולל, וכן הלכה (עפ"י שער המלך – איסורי ביאה דף סג ע"ד).

ג. להלכה, איסור כולל חל אפילו אינו חמור מהראשון (ערמב"ם שגגות ד, א; מאכ"א ה, ו; איס"ב יז, ח; ביא"מ ט, יב וכס"מ [ועראב"ד שם]; מאירי; רש"ל).

בכל מקום שאין איסור חל על איסור, לדעת רבי יוסי חל לענין קבורה בין רשעים גמורים בעובר במזיד, ואין חילוק בין איסור כולל ומוסיף או אופן אחר (רמב"ן). ולדברי רבי שמעון כשם שאין מועיל לחיוב חטאת ומלקות, כך לא לענין קבורה בין רשעים גמורים, (עפ"י תוס' ורמב"ן). ויש מי שפירש שרבי שמעון לא חלק אלא לענין חטאת אבל מודה לענין קבורה בין רשעים גמורים (עריטב"א בשם מורו הר"ם). וע"ע בית הלוי ח"א מד.

וקבורה בין רשעים גמורים, פרש"י והמאירי: אצל הנסקלים והנשרפים. והתוס' חולקים ומפרשים: אצל רשעים כמותו (וכן נקט רש"ל לעיקר. ויתכן לפי"ז שאף בנשרפים עצמם יש חילוק בין עובר על איסור אחד לשנים, ובוה מיושבים דברי הראב"ד בהל' איסור"ב ב,ו מקושית המ"מ).

ב. איסור מוסיף (= שכולל אנשים נוספים שלא נאסרו באיסור הקודם) – לרבי שמעון לא חל על איסור ולרבי יוסי (ורבי מאיר. לד.) חל.

א. אין נחשב מוסיף על אנשים אלא אם אותם אנשים קיימים, אבל אם אין אנשים במציאות שייאסרו באותו איסור – אין זה איסור מוסיף (רמב"ם שגגות ד,ג וראשונים כאן – עפ"י הסוגיא בכריתות יד).

ב. אפילו איסור קל חל על החמור לרבי יוסי, אם הוא מוסיף עליו (כן הוכיחו התוס'). וכן הלכה (ערמב"ם שם; מאירי). ולרבי שמעון לא חל אפילו חמור על קל (ע' כריתות כג. ותוס'). ואין הדבר מוסכם (ע' תו"י כריתות יד: ורמב"ן).

ג. כתבו ראשונים שאיסור הנאה על איסור אכילה נחשב 'איסור מוסיף' (עפ"י רש"י ורי"ף וריטב"א להלן לד. רש"י חולין קא. כריתות יד. ריטב"א כאן; רשב"א חולין קיג. פירוש המשנה לרמב"ם כריתות שם). ויש חולקים (עתוס' חולין קא. שנחשב 'איסור חמור' ולא 'מוסיף').

יש מי שכתב שאפילו אם האיסור השני הוסיף איסור אכילה שלא כדרך, דבר שהיה מותר מצד האיסור הראשון – הרי זה 'מוסיף' (עפ"י שאגת אריה עו). ויש מי שחולק (עפ"י ברוך טעם שער הכלל).

ד. התוס' הוכיחו ש'איסור מוסיף' נחשב גם כשאין שני השמות שוים, מתוך שהוא מוסיף איסור על אחרים, אפילו משם אחר, חל גם על זה.

ג. בבת אחת; לרבי שמעון, הסיקו שבזה נחלקו רבי חייא ובר קפרא, אם חייב אחת או חייב שתיים. ולרבי אשי נחלקו לענין לקוברו בין רשעים גמורים.

ולרבי יוסי (ורבי מאיר. לד.) ודאי חייב שתיים (ולרב אשי, לא דיבר ר' יוסי על דיני אדם, אבל ממקום אחר מוכח שר"י מחייב באיסור מוסיף וה"ה בבת אחת. עפ"י ראשונים).

א. לדברי המחייב אחת (וכן דעת ריה"ג לרבא – בחולין קא:), יש לחייב על האיסור החמור יותר (עפ"י תוס' [וצ"ע בדברי הרמב"ן וש"ר לד רע"א שהקשו על יוה"פ ושבת איזה מהן אתה מוציא – והלא שבת חמורה ומאי קושיא]. ומשמע שאפילו התרו בו משום הקל ולא משום החמור – פטור, שלא חל עליו אלא החמור). ואולם אם האיסור החמור הותר מכללו, חל עליו האיסור השני, ולכך לבר קפרא, זר ששימש בשבת אינו חייב משום שבת שהותרה במקדש אלא משום זרות. וכן בעל מום טמא חייב משום מום (עפ"י תו"י ד"ה ר' חייא).

ב. כתבו הראשונים על פי סוגיית הגמרא שלדברי המחייב ב'איסור מוסיף' ודאי חייב בבת אחת.

ג. להלכה, בבת אחת איסור חל על איסור (רמב"ם מאכלות אסורות ה,ה ועוד).

ד. באיסור החל למפרע; מדברי המאירי (לד. ד"ה כהן) משמע שיש צד בסברא שיום הכפורים החל בשבת ונודעה קביעות היום רק בשחרית, הרי זה נידון כאילו חל האיסור בשעת הידיעה ולא בתחילת היום, ולא יחשבו שבת ויוהכ"פ כאיסורים הבאים בבת אחת.

ד. הבא על חמותו שהיא אשת איש; לתנא קמא – נידון בחמורה. לרבי יוסי, נידון באיסור הראשון שיבוא

עליו. [אמנם כשנאסרה בתחילה משום חמותו ואחר כך נעשתה אשת-איש, חל איסור אשת-איש משום שהוא מוסיף אנשים אחרים, מכל מקום נידון באיסור הראשון שהרי חמותו בשריפה ואשת איש בחנק והשריפה חמורה].

א. חמותו ונעשתה אשת איש, ולא התרו בו משום חמותו אלא משום אשת איש – חייב משום אשת איש שהרי זה איסור מוסיף (ריטב"א).

ב. לדעת הסוברים שלרבי יוסי איסור חל על איסור בכלל, צריך לומר שאשת איש ונעשית חמותו אינו נחשב כאיסור כולל, אעפ"י שנאסר בשאר קרובות כשנשא את בתה, אין איסורו בהן מאותו שם אלא משם אחר, אבל לפי האומרים שלרבי יוסי אין איסור חל על איסור אפילו בכלל, מוכח בגמרא שלדעתם איסור כולל הוא (עפ"י תוס'). וכמה ראשונים חולקים וסוברים שלכל הדעות הריזה בכלל 'איסור כולל' ומדובר כאן כשאין קרובות נוספות שנאסרו.

ה. זר (או בעל מום. רמב"ן) ששימש במקדש בשבת [בעבודה שיש בה חילול שבת ובקרבן הדוחה את השבת, כגון בשחיתת פרו של אהרן, שהשחיטה מלאכה היא ואינה כשרה אלא באהרן]; רבי חייא אומר: חייב שתיים, משום זרות – מלקות, אבל חטאת אין בדבר מפני שאין זה איסור כרת. ראשונים) ומשום שבת. בר קפרא אומר: אין חייב אלא אחת – משום זרות, אבל שבת שהותרה במקדש לא חלה על איסור זרות. והסיקו שנחלקו אליבא דרבי שמעון וכגון שחלו שני האיסורים בבת אחת, כגון שהביא שתי שערות בשבת, והרי באותה שעה חלו עליו איסור זרות ואיסור שבת (לשבת זו, אבל לשבת הבאה כבר קדם איסור זרות. רמב"ן וריטב"א).

[בזה אחר זה – הרי איסור שבת כולל מלאכות נוספות ולכן הוא חל על איסור זרות לדעת האומרים איסור חל על איסור בכלל. ואעפ"י שהבערה אינה אלא בלאו והוא איסור קל מזרות, שם שבת חמור הוא (עפ"י מאירי וריטב"א). ונראה לכאורה שהוא גם 'איסור מוסיף' – שמוסיף איסור לכהנים].

א. זר שהקטיר בשבת, לרבי יוסי שאמר הבערה ללאו יצאה ולא לכרת, אין חל איסור שבת שהוא בלאו על איסור זרות שהוא במיתה, ואעפ"י שאיסור שבת כולל מלאכות אחרות (עפ"י תוס').

ולדברי הירושלמי (מובא בגליון הש"ס לרעק"א) כיון שרוצה בעיכולם – כמבשל הוא. ב. להלכה פסק הרמב"ם (ביאת מקדש ט, יב) שחייב שתיים, משום שבת ומשום זרות. והראב"ד העמיד בבת אחת. ובכסף משנה הקשה על דבריו הלא לפי מה מסקנת הסוגיא ופסק הרמב"ם איסור חל על איסור בכלל וא"כ אף בזה אחר זה חייב שתיים (וכן הקשה מהרש"ל).

ג. מבואר בגמרא שלדעת האומר שחיתת פרו של אהרן כשרה בזר, אין הזר חייב עליה משום זרות. וע' גם בספר אור שמח (ביאת מקדש ט, ז). וזה דלא כמו שכתב בספר מקדש דוד (טו, ד) לחייב.

ו. בעל מום ששימש בטומאה בקרבן ציבור שדוחה את הטומאה; לרבי חייא חייב שתיים, משום בעל-מום ומשום טומאה (מלקות ולא חטאת. ראשונים) ומשום טומאה. ולבר קפרא אינו חייב אלא משום בעל-מום. ופרשו מחלוקתם בבת אחת, כגון בקטן שהגדיל וחלו עליו שני האיסורים בבת אחת, או כגון שחתך אצבעו בסכין טמאה. (ודוקא בטומאה זו, אבל אם טבל ונטמא שוב, כבר קדם איסור בע"מ. רמב"ן). התוס' פירשו שהיתה אצבעו חתוכה עד משהו אחרון, שכשנגע בסכין נטמא ונעשה בע"מ (תוס'). ובריטב"א נראה שאפילו קדמה הטומאה למום, הואיל ונעשה הדבר באותו מעשה ובתוך כדי דיבור – נחשב 'בת אחת'.

[ובזה אחר זה, לדעת האומרים איסור חל על איסור בכולל, חל איסור טומאה על איסור בעל מום מפני שכולל איסור אכילה].

א. זר ששימש בטומאה אינו חייב משום טומאה (תוס'; רמב"ם ביאת המקדש ט,יא), שלא הוזהרו בטומאה אלא כהנים, כמו שנאמר דבר אל אהרן ואל בניו וינזרו... (תוס'). ויש מי שכתב בטעם הדבר שלא הוזהר הטמא אלא הראוי לעבוד ולא זר (כסף משנה שם). יש מי שכתב שלפי הטעם שכתבו התוס' אף בכמה שהזר כשר אינו מוזהר משום טומאה, משא"כ לפי הטעם השני (עפ"י דבר אברהם ח"ג ו.ו. ונראה לכאור' שאף להתוס' י"ל שגילה הכתוב בבני אהרן וה"ה לכל העובדים הכשרים בבמה, שאין מסתבר שהכהן יגרע בה מהזר).
והמאירי כתב שזר ששימש בטומאה דינו כזר ששימש בשבת.
ב. זר שהוא בעל מום, נראה שחייב משום זרות ולא משום בעל מום (עפ"י מנחת חינוך ערה).

ז. זר שאכל מליקה; רבי חייא אומר: חייב שתים, משום זרות ומשום נבילה. ולבר קפרא אינו חייב אלא משום זרות. [גם כאן חלו שני האיסורים בבת אחת, בשעת זריקת הדם (עפ"י תוס' ועוד), אבל 'איסור כולל' אין שייך באלו, הלכך בזה אחר זה לא חל איסור על איסור לכולי עלמא].
א. הראב"ד כתב לפרש שלכך זרות ונבילה חלים כאחת, מפני שכשהביא סימני גדלות חלים עליו איסור זרות ואיסור נבילה אעפ"י שהעוף הזה עדיין לא נמלק, מ"מ חל עליו איסור נבילה כלפי נבלות אחרות. ושאר הראשונים חולקים (ערמב"ן וריטב"א ומאירי. וכ"מ מרש"י ותוס' ורמב"ם מעה"ק יא,ט).
ב. הלכה כרבי חייא לחייב שתים (רמב"ם שם).

דף לד

נד. א. אכל אדם אכילה אחת ונתחייב עליה חמשה קרבנות – כיצד?
ב. שנים שקידשו שתי נשים והוחלפו בשעת כניסתן לחופה – כיצד אפשר שיתחייבו בין כולם ט"ז חטאות ויותר?

א. טמא שאכל חלב ביום הכיפורים והיה נותר מן המוקדשין – חייב ארבע חטאות (משום אכילת קודש בטומאת הגוף; אכילת חלב; אכילת נותר; אכילה ביוהכ"פ) ואשם אחד (אשם מעילות).
[מבואר במקום אחר (כריתות יד) שמדובר שאכל כזית חלב ואכל עוד כזית מאכל אחר להשלמת שיעור ככותבת, כגון שאכל כוליה בחלבה או שאר מיני מאכלים, אבל אכל כזית בלבד אינו חייב משום יוהכ"פ. ואם אותו כזית נוסף הוא של פיגול – חייב חטאת נוספת. ואולם חתיכה אחת אי אפשר שתהיה פיגול ויהא בה חיוב נותר, אלא או מבהמה אחרת, או מאותה בהמה וכגון שחלק אחד ממנה עלה ע"ג המזבח ופקע פיגולו ע"כ, ולכך יכול לחול עליו איסור נותר. ואם אכל ממנה עוד כזית דם – חייב חטאת נוספת אלא ששוב אין כאן 'אכילה אחת' שהרי אין בית הבליעה מחזיק יותר משני זיתים].
אם היה שבת והוציאו מרשות לרשות בפיו (ובליעתו זוהי הנחתו. תוס') – חייב חטאת משום מלאכת שבת, וגם משום מלאכת יוהכ"פ – למ"ד יש עירוב והוצאה ליוהכ"פ (וכן הלכה. רמב"ם, תוס', רשב"א, ר"ן ועוד; או"ח תטז, ד, תריא, ב. וע' שאג"א ע). ויש דעת תנאים שעל חילול שבת ויוהכ"פ אינו חייב אלא אחת (ע' בחולין קא ובראשונים).